

Luonnos

Määräys päästöttömistä vyöhykkeistä rajoitetuilla kaupunkialueilla¹

Ympäristönsuojelulain, ks. 11 päivänä lokakuuta 2024 annettu konsolidoitu laki nro 1093, sellaisena kuin se on muutettuna xx päivänä joulukuuta 2024 annetun lain nro x 1 §:llä, 15 f §:n 6 momentin, 15 h §:n 2, 4 ja 5 momentin sekä 80 §:n 1 ja 2 momentin nojalla säädetään seuraavaa:

1 luku

Tavoitteet ja määritelmät

1 §. Tämän määräyksen tarkoituksena on vahvistaa säännöt, jotka koskevat kunnanvaltuuston oikeutta päättää päästöttömien vyöhykkeiden perustamisesta, laajentamisesta, rajoittamisesta tai lopettamisesta, ks. ympäristönsuojelulain 15 f §:n 1 ja 2 momentti.

2. Määräyksen tarkoituksena on myös vahvistaa säännöt päästöttömiä vyöhykkeitä koskevista vaatimuksista myönnettäville poikkeusluville ja vapautuksille.

2 §. Tässä määräyksessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) Kaupunkivyöhyke: Alue, joka on määritelty kaupunkivyöhykkeeksi kaavoituslain, ks. 1 päivänä heinäkuuta 2020 annettu konsolidoitu laki nro 1157, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna, 34 §:n 2 momentin mukaisesti.
- 2) Työsuhdeauto: Ajoneuvo, jonka osalta joko itse asukasta verotetaan auton arvosta tai verolainsäädännön mukaisesti hankitaan päivätodistus yksityiskäyttöä varten.
- 3) Invalidiajoneuvo: Ajoneuvo, jonka hankintaan on myönnetty taloudellista tukea sosiaalipalvelulain 114 §:n nojalla, ajoneuvo, joka on rekisteröity ajoneuvorekisteriin invalidiajoneuvoluvan saaneena, tai ajoneuvo, jota kuljettaa henkilö, jolla on vammaisen pysäköintitunnus, tai jonka matkustajalla on vammaisen pysäköintitunnus.
- 4) Päästötön ajoneuvo: Ajoneuvo, joka ei tuota ilmaan joutuvia pakokaasupäästöjä ja jonka hiilidioksidipäästöt ovat nolla grammaa ajettua kilometriä kohti.
- 5) Strateginen tieverkko: Tiet, jotka Tanskan tievirasto on luokitellut – osuuksiksi, jotka yhdistävät ja jakavat liikennettä koko maassa ja joita liikennemääristä riippumatta pidetään merkittävänä teiden yleisen käytettävyyden kannalta;
– osuuksiksi, jotka yhdistävät alueellisen tai paikallisen tieverkon ja joiden liikennemäärä on suuri tai keskisuuri;

¹ Määräysluonnoksesta on ilmoitettu teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/1535 (kodifikaatio) mukaisesti.

- osuuksiksi, jotka on osoitettu vaihtoehtoisiksi reiteiksi edellä mainituille osuuksille ja jotka näin ollen toimivat tiettyinä ajanjaksoina yhdistävinä tai jakavina teinä.

6) Sairaankuljetukset: Ajoneuvot, joita käytetään sairaankuljetukseen ja jotka on joko rekisteröity ajoneuvorekisterissä sairaankuljetusta tai ambulanssiajoa varten tai joiden ajoon sovelletaan terveystalain mukaisista kuljetuksista ja kilometrikorvauksista annettua määräystä.

7) Hissillä varustetut taksit: Ajoneuvot, joilla on taksilupa ja joissa on sisäänrakennettu hissi.

8) Yhtenäinen alue: Luonnollisesti yhtenäiset asutusalueet, joissa on vähintään 200 asukasta ja joissa talojen välinen etäisyys on yleensä enintään 200 metriä, paitsi jos keskeytys johtuu läpikulkevista pääteistä (ilman suoria huoltoteitä asutusalueiden välillä), hautausmaista, urheilukentistä, pysäköintialueista ja puistoista, rautateistä ja varastoalueista, lohkotuista maa-alueista ja vastaavista. Maantien varrella sijaitsevien haja-asutusalueiden ei katsota kuuluvan kaupunkiin - vaikka niiden välinen etäisyys olisi alle 200 metriä. Alueen poikki ei kuitenkaan saa kulkea jatkuvaa kauttakulkureittiä.

10) Rajoitettu kaupunkialue: Pieni alue, joka muodostaa kaavoituslain 34 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhtenäisen alueen kaupunkivyöhykkeellä.

2 luku

Päästöttömän vyöhykkeen perustaminen, maantieteellinen laajentaminen, rajoittaminen tai lopettaminen

Päästöttömän vyöhykkeen suunnitteluvaatimukset

3 §. Kunnanvaltuuston on päästöttömä vyöhykettä määritellesään otettava huomioon seuraavat seikat:

- 1) Vyöhykkeen on muodostettava rajoitettu yhtenäinen kaupunkialue.
- 2) Vyöhykkeellä ei saa olla strategiseen tieverkkoon kuuluvia teitä.
- 3) Vyöhykkeellä ei saa olla yrityksiä, jotka ovat suoraan riippuvaisia fossiilisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen liikenteestä.
- 4) Vyöhykkeellä ei saa olla tiloja, joihin saapuu suuri määrä kansalaisia yleensä autolla, ellei pysäköintiä voida järjestää välittömästi vyöhykkeen ulkopuolella.

Julkinen kuuleminen

4 §. Jotta yleisöllä olisi mahdollisuus ilmaista mielipiteensä, kunnanvaltuuston on julkaistava päästöttömän vyöhykkeen perustamista, maantieteellistä laajentamista, rajoittamista tai lopettamista koskevat päätösluonnokset vähintään neljän viikon ajaksi. Ilmoitus voidaan tehdä ainoastaan digitaalisesti kunnan verkkosivustolla.

2. Päätösluonnosta koskevassa ilmoituksessa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- 1) Luonnoksen sisältö.
- 2) Luonnoksen oikeusvaikutukset kansalaisiin ja yrityksiin.
- 3) Minne luonnoksesta voidaan esittää huomautuksia.
- 4) Luonnosta koskevien huomautusten toimittamisen määräaika.

5) Mistä luonnosta koskevia lisätietoja on saatavilla.

6) Kunnanvaltuuston päätöstä ei voida saattaa muun hallintoviranomaisen käsiteltäväksi.

3. Päästöttömän vyöhykkeen perustamista tai maantieteellistä laajentamista koskevista päätösehdotuksista annettavassa julkisessa ilmoituksessa on oltava myös 7 §:ssä tarkoitetut tiedot.

4. Päästöttömän vyöhykkeen maantieteellistä rajoittamista tai lopettamista koskevista päätösehdotuksista annettavassa julkisessa ilmoituksessa on oltava myös 8 §:ssä tarkoitetut tiedot.

5. Kunnanvaltuuston päätös päästöttömän vyöhykkeen perustamisesta, maantieteellisestä laajentamisesta, maantieteellisestä rajoittamisesta tai lopettamisesta on julkaistava vähintään paikassa, jossa luonnoksesta ilmoitettiin 1 momentin mukaisesti.

6. Kun kunnanvaltuuston päätös päästöttömän vyöhykkeen perustamisesta, laajentamisesta tai rajoittamisesta on julkaistu, kunnan verkkosivustolla on oltava tarvittavat tiedot päästöttömästä vyöhykkeestä, mukaan lukien rajoittamista koskevat tiedot, vyöhykkeen kartat ja oikeusvaikutukset, ks. ympäristötietojen aktiivisesta levittämisestä annettu määräys.

Tanskan ympäristönsuojeluviraston kuuleminen

5 §. Kunnanvaltuusto toimittaa ympäristönsuojeluvirastolle samanaikaisesti 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun julkaisemisen kanssa perustamista, maantieteellistä laajentamista, rajoittamista tai lopettamista koskevat päätösluonnokset sekä tietopohja, ks. 7 §.

2. Ympäristönsuojeluvirasto voi vastustaa kunnanvaltuuston päätösluonnosta kahden kuukauden kuluessa kuulemisvastausten ja kunnanvaltuuston niistä mahdollisesti esittämien huomautusten vastaanottamisesta, jos virasto katsoo, että perustaminen on ensisijaisen yleisen edun vastainen, se ei täytä 3 §:n vaatimuksia tai tietopohja, ks. 7 §, katsotaan riittämättömiksi.

3. Kunnanvaltuusto voi ympäristönsuojeluviraston ilmoituksesta tai 2 momentissa tarkoitetun määräajan umpeuduttua, ks. 9 §, hyväksyä ehdotuksen lopullisesti, ks. kuitenkin 4 momentti.

4. Päästöttömän vyöhykkeen perustamista, maantieteellistä laajentamista, maantieteellistä rajoittamista tai lopettamista koskevaa ehdotusta ei voida hyväksyä lopullisesti, jos ympäristönsuojeluvirasto on 2 momentissa säädettyjen sääntöjen mukaisesti esittänyt kunnanvaltuustolle kirjallisen vastalauseen ennen 2 momentissa tarkoitetun määräajan umpeutumista. Jos ehdotusta vastustetaan, sitä ei hyväksytä ennen kuin osapuolet ovat päässeet sopimukseen tarvittavista muutoksista.

5. Jos 4 §:n mukaisen julkisen kuulemisen jälkeen päästötöntä vyöhykettä laajennetaan maantieteellisesti, kunnanvaltuuston on lähetettävä ympäristönsuojeluvirastolle uusi kuuleminen, ks. 1–4 momentti. Jos kyseessä on maantieteellinen rajoittaminen, sitä koskeva selonteko on lähetettävä ympäristönsuojeluvirastolle.

Muiden viranomaisten kuuleminen

6 §. Samanaikaisesti 4 §:n mukaisen julkaisemisen kanssa kunnanvaltuuston on toimitettava päätösluonnos ja tietopohja, ks. 7 §,

sellaisille valtion, alueiden ja kuntien viranomaisille, joiden etuihin ehdotuksella on vaikutusta.

Päästöttömän vyöhykkeen perustamista tai maantieteellistä laajentamista koskeva tietopohja

7 §. Kunnanvaltuuston on laadittava tietopohja, joka sisällytetään päästöttömän vyöhykkeen perustamista tai maantieteellistä laajentamista koskevan päätösluonnoksen kuulemiseen. Tietopohjaan on sisällyttävä seuraavat:

- 1) Kuvaus ja kaavio suunnitellun vyöhykkeen maantieteellisestä rajoituksesta, maantieteellinen laajuus mukaan lukien.
- 2) Tiedot suunnitellun vyöhykkeen asukkaiden lukumäärästä.
- 3) Tiedot suunnitellun vyöhykkeen sellaisten asukkaiden lukumäärästä, jotka omistavat fossiilisia polttoaineita käyttävän ajoneuvon tai ovat sen rekisteröityjä käyttäjiä.
- 4) Liikennemäärät suunnitellulla vyöhykkeellä kyseisten ajoneuvotyyppien osalta.
- 5) Tiedot yleisten pysäköintipaikkojen ja sähköajoneuvojen latauspisteiden lukumäärästä vyöhykkeellä ja sen välittömässä läheisyydessä.
- 6) Tiedot julkisen liikenteen vaihtoehtoista suunnitellulla vyöhykkeellä ja sen välittömässä läheisyydessä.
- 7) Vaikutustenarviointi siitä, että suunniteltu vyöhyke ei johda fossiilisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen kiertoteiden suhteettoman suureen lisääntymiseen.
- 8) Suunnitellulla vyöhykkeellä toimivia yrityksiä koskeva vaikutustenarviointi.
- 9) Tapauksen mukaan kuvaus päästöttömän vyöhykkeen perustamisesta tai maantieteellisestä laajentamisesta saatavasta ympäristöhyödyistä sekä melu- ja ilmastovaikutuksista.

Maantieteellistä rajoittamista tai päästöttömän vyöhykkeen lopettamista koskeva tietopohja

8 §. Kunnanvaltuuston on laadittava tietopohja, joka sisällytetään päästöttömän vyöhykkeen maantieteellistä rajoittamista tai lopettamista koskevan päätösluonnoksen julkiseen kuulemiseen. Tietopohjaan on sisällyttävä seuraavat:

- 1) Vyöhykkeellä jo toimivia yrityksiä koskeva vaikutustenarviointi päästöttömän vyöhykkeen lopettamisen tai rajoittamisen vuoksi.
- 2) Tiedot päästöttömän vyöhykkeen rajoittamisen tai lopettamisen perusteluista.
- 3) Liikennemäärät rajoitettavalla tai lopetettavalla alueella jaoteltuina fossiilisia polttoaineita käyttäviin ajoneuvoihin ja päästöttömiin ajoneuvoihin.

Päästöttömän vyöhykkeen perustamista, maantieteellistä laajentamista, rajoittamista tai lopettamista koskeva kunnan päätös

9 §. Kunnanvaltuusto voi kuulemisen jälkeen, ks. 4, 5 ja 6 §, päättää päästöttömän vyöhykkeen perustamisesta. Kunnanvaltuusto voi

perustaa joko henkilöliikenteelle tarkoitetun päästöttömän vyöhykkeen, ks. ympäristönsuojelulain 15 g §:n 1 momentti, tai kaikelle liikenteelle tarkoitetun päästöttömän vyöhykkeen, ks. ympäristönsuojelulain 15 g §:n 2 momentti.

2. Kunnanvaltuusto voi kuulemisen jälkeen, ks. 4, 5 ja 6 §, päättää olemassa olevan päästöttömän vyöhykkeen maantieteellisestä laajentamisesta tai rajoittamisesta tai päästöttömän vyöhykkeen lopettamisesta.

3. Kunnanvaltuuston lopulliset päätökset päästöttömän vyöhykkeen perustamisesta tai maantieteellisestä laajentamisesta voivat tulla voimaan yksityisajoneuvojen osalta aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua päätöksen julkaisemisesta ja yritysajoneuvojen osalta aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua päätöksen julkaisemisesta, ks. 4 §:n 5 momentti.

3 luku

Poikkeuslupa

Yrityskäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja koskeva poikkeuslupa

10 §. Kunnanvaltuusto voi fossiilisia polttoaineita käyttävän yrityskäyttöön tarkoitetun ajoneuvon omistajan tai käyttäjän pyynnöstä myöntää erityistapauksissa määräaikaisen poikkeusluvan ympäristönsuojelulain 15 g §:n 1 tai 2 momentin vaatimuksista, myös jos arvioidaan, että tehtävää ei voi suorittaa päästöttömällä ajoneuvolla, ja katsotaan tarpeelliseksi, että tehtävä suoritetaan päästöttömällä vyöhykkeellä.

2. Kunnanvaltuusto voi asettaa ehtoja 1 momentin mukaisille poikkeusluville, mukaan lukien määräaika.

Yksityiskäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja koskeva poikkeuslupa

11 §. Kunnanvaltuusto voi fossiilista polttoainetta käyttävän yksityiskäyttöön tarkoitetun ajoneuvon omistajan tai käyttäjän pyynnöstä myöntää erityistapauksissa määräaikaisen poikkeusluvan ympäristönsuojelulain 15 g §:n 1 tai 2 momentin vaatimuksista.

2. Kunnanvaltuusto voi päästöttömällä vyöhykkeellä vakinaisesti asuvan henkilön hakemuksesta myöntää poikkeusluvan yrityskäyttöön tarkoitetulle ajoneuvolle, jota käytetään tehtävien suorittamiseen hakijan asuinpaikassa.

3. Edellä olevien 1 ja 2 momentin mukaiset poikkeusluvut voidaan myöntää enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

4. Kunnanvaltuusto voi asettaa ehtoja 1 ja 2 momentin mukaisille poikkeusluville, mukaan lukien määräaika, ks. kuitenkin 3 momentti.

Poikkeuslupa pakkolunastuksen yhteydessä

12 §. Kunnanvaltuuston on fossiilisia polttoaineita käyttävän ajoneuvon omistajan tai käyttäjän pyynnöstä myönnettävä poikkeuslupa ympäristönsuojelulain 15 g §:n 1 tai 2 momentin vaatimuksista, jos

vaatimukset vaikuttavat hakijaan siten, että vaatimusten noudattaminen voisi olla luonteeltaan pakkolunastusta.

3. Edellä olevan 1 momentin mukaiset poikkeusluvut voidaan myöntää enintään 18 kuukaudeksi kerrallaan.

Poikkeuslupapäätös

13 §. Kunnanvaltuusto ilmoittaa ajoneuvon omistajalle tai käyttäjälle poikkeusluvan epäämisestä tai hyväksymisestä.

2. Kunnanvaltuuston on huolehdittava siitä, että omistaja tai käyttäjä saa digitaalisen päätöksen tai sen jäljennöksen, jota voidaan käyttää todisteena saadusta poikkeusluvasta.

4 luku

Vapautukset päästöttömiä vyöhykkeitä koskevista vaatimuksista

14 §. Seuraavat ajoneuvot on vapautettu ympäristönsuojelulain 15 g §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä päästöttömiä vyöhykkeitä koskevista vaatimuksista ympäristönsuojelulain 15 f §:n 1 momentin ja tämän määräyksen säännösten nojalla perustetuilla päästöttömillä vyöhykkeillä:

- 1) Invalidiajoneuvo.
- 2) Taksit, joissa on sisäänrakennettu hissi.
- 3) Sairaankuljetuksiin käytettävät ajoneuvot.
- 4) Kunnallisissa tai alueellisissa tuetuissa kuljetuksissa käytettävät ajoneuvot.
- 5) Ajoneuvot, joiden rekisteröity omistaja tai käyttäjä on luonnollinen henkilö, jolla on vakituinen asuinpaikka asianomaisella päästöttömällä vyöhykkeellä.
- 6) Ajoneuvot, kun ajoneuvo on työsuhdeauto, jota asianomaisella päästöttömällä vyöhykkeellä vakinaisesti asuva henkilö käyttää yksityisesti.

2. Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua vapautusta sovelletaan ainoastaan siinä kunnassa tai niissä kunnissa, joissa henkilö on oikeutettu tuettuun kuljetukseen.

3. Edellä 1 momentin 5 kohdassa säädettyä vapautusta sovelletaan ainoastaan päästöttömällä vyöhykkeellä, jossa henkilöllä on vakituinen asuinpaikka.

5 luku

Muutoksenhaku

15 §. Ympäristönsuojeluviraston 4 §:n 2 momentin nojalla tekemiin päätöksiin ei voi hakea muutosta muilta hallintoviranomaisilta.

6 luku

Voimaantulo

16 §. Määräys tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2025.

Ympäristöministeriö, [päivämäärä] 2025